

#3 CITY
Novi Sad, Serbia
lonely planet
BEST TRAVEL
2019

Witamy w Nowym Sadzie

Miasto Nowy Sad kusi odwiedzających swoim schłodnością i niesamowitym położeniem – zakotwiczony tuż obok Twierdzy Petrovaradin zwanej „Gibraltarem Dunaju”. Uwodzi różnorodnością języków, którymi posługują się jego mieszkańcy, festiwalami, jarmarkami i rytmem odbiegającym od gorączkowego, chaotycznego życia miasta.

To właśnie tutaj na zegarze na twierdzy długa wskazówka pokazuje godziny i przypomina, że minuty czasem mogą zacząć. Czas można wstrzymać, aby cieszyć się pięknem życia, skończyć przyjacielską pogawędkę, bawić się piaskiem na plaży nad Dunajem, czerpać radość ze spaceru po wiosennym deszczu czy niedzielnym obiedzie. Rytm Nowego Sadu - autentycznego relaksu – można poczuć również poza miastem w etno restauracjach „salaši”, naddunajskich karczmach „czardach”, na plażach lub w przestworzach Fruškiej Góry.

Nowy Sad, europejskie miasto z bogatą historią i tradycją oraz bałkańską gościnnością - przeżycie, za którym będziesz tęsknić.

FRUŠKA GÓRA

Fruška Góra jest najstarszym parkiem narodowym w Serbii. Bogactwo flory i fauny, źródła termalne uzdrowiska Vrdnik, jeziora, zadbane miejsca piknikowe i górskie szlaki turystyczne zapewniają doskonałe warunki do odpoczynku na świeżym powietrzu i rekreacji, takiej jak turystyka piesza, rowerowa, łowiectwo i wędkarstwo. Góra ta znana jest również jako „Serbska Święta Góra”, ponieważ znajduje się tam aż 16 klasztorów, które od wieków są miejscem życia duchowego Serbów, ale także ośrodkami piśmiennictwa, literatury i sztuki.

WINIARNIE

Okolice Nowego Sadu, a zwłaszcza zbocza Fruškiej Góry, to obszar obfitujący w dobre wino, gdzie się znajdują ośrodki winiarskie: Sremski Karlovci, Irig, Banoštor i Šid. Podczas degustacji w wybranych winiarniach można dowiedzieć się wiele o długiej tradycji winiarstwa, sposobie produkcji wina, można również odkryć kilka małych tajemnic dobrego wina. A wszystko to w przyjemnej atmosferze wraz z regionalnymi przysmakami.

SALAŠI – ETNO RESTAURACJE

Salaši - Gospodarstwa z obiektami gospodarczymi, które znajdują się na równinie Wojwodiny i zboczach Fruškiej Góry. W atmosferze typowej dla wiejskich gospodarstw Wojwodiny, w cieniu sadow, przy tradycyjnym jedzeniu i dobrym winie oraz przy rakiji z owocowym akcentem, można choć na chwilę odpocząć, zwolnić tempo i cieszyć się muzyką „tamburaša” – zespołów folkowych. W niektórych gospodarstwach są również dostępne noclegi w autentycznych pokojach w staroniemieckim stylu - „altdeutsch” oraz jazda konna.

CZARDY (KARCZY)

Szczególnych doznań dostarczają czardy – karczmy, swego rodzaju restauracje nad brzegiem Dunaju, które żyją i funkcjonują dzięki rzece. Doskonale o tym świadczy smak zupy rybnej, porcji suma, karpia, okonia czy jesiotra, wraz z słynnym winem z Fruškiej Góry i przy akompaniamencie „tamburaša” - zespołu folkowego.

NAJCZĘŚCIEJ ODWIEDZANE WYDARZENIA:

KWIECIEŃ: **NOMUS** (Festiwal Muzyczny w Nowym Sadzie)

KWIECIEŃ, LISTOPAD: **SERBIA FASHION WEEK** (Serbski Tydzień Mody)

KWIECIEŃ, MAJ: **MARATON GÓRSKI NA FRUŠKIEJ GÓRZE**

MAJ: **MIĘDZYNARODOWE TARGI ROLNE**

STERIJINO POZORJE (Festiwal Teatralny)

CZERWIEC: **INFANT** (Międzynarodowy Festiwal Współczesnego i Alternatywnego Teatru)

ZMAJEVE DEČJE IGRE (Festiwal Kreatywności dla Dzieci)

INTERFEST (Międzynarodowy Festiwal Wina)

LIPIEC: **EXIT** (Międzynarodowy Festiwal Muzyczny)

SIERPIEŃ, WRZESIEŃ: **GRADIĆ FEST** (Festiwal Muzyki Ulicznej)

WRZESIEŃ: **SMAKI WOJWODINY** (Festiwal Jedzenia i Wina)

WRZESIEŃ, PAŹDZIERNIK: **KALEJDOSKOP KULTURY**
(całoroczny projekt kulturalny)

PAŹDZIERNIK: **MARATON W NOWYM SADZIE**

OKTOBERFEST NOWY SAD (Festiwal Piwa)

LISTOPAD: **MIĘDZYNARODOWE TARGI TURYSTYCZNE**

LISTOPAD, GRUDZIEŃ: **NOVI SAD ZIMZOŁEND**

(Jarmark Bożonarodzeniowy)

GRUDZIEŃ, STYCZEŃ: **LODOWY LAS** (lodowisko na wolnym powietrzu wraz z programem kulturalno-artystycznym)

SYLWESTER (obchody dwóch Nowych Roków według kalendarza gregoriańskiego i juliańskiego)

MUZEA I GALERIE:

1 MUZEUM MIASTA NOWY SAD

Adres: Petrovaradinska tvrđava 4

Wystawy: Nowy Sad od XVIII-XX wieku; Podziemne galerie wojskowe.

Zbiory i kolekcje: Kolekcja zagranicznych dzieł sztuki (Dunavska 29); Kolekcja przedstawiająca Ziemię Ojczystą-Sremske Karlovce (hist. Karłowice) (Patrijarha Rajačica 16, Sremski Karlovci); Kolekcja pamiątkowa Jovan Jovanović Zmaj, (Jovana Jovanovića Zmaja 1, Sremska Kamenica)

2 MUZEUM WOJWODINY

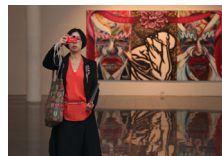
Adres: ulica Dunavska 35-37.

Wystawa: zachowane ślady kultury materialnej i duchowej z regionu Wojwodiny od paleolitu do XX wieku.

2 MUZEUM PRZYŁĄCZENIA 1918

Wystawa: Kolekcja przedmiotów historycznych i artystycznych z końca XIX i pierwszej połowy XX wieku

3 MUZEUM SZTUKI NOWOCZESNEJ WOJWODINY

Adres: Dunavska 37

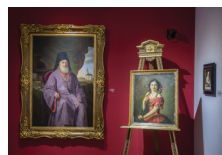
Wystawa: Dzieła sztuki współczesnej

4 NATURALNE ZBIORY INSTYTUTU OCHRONY ŚRODOWSKA OKRĘGU AUTONOMICZNEGO WOJWODINY

Adres: Radnička 20a

Wystawa: Naturalne dziedzictwo Wojwodiny

5 GALERIAJA MATICE SRPSKE

Adres: Trg galerija 1

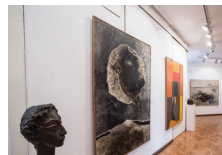
Wystawa: serbskie malarstwo i grafika od XVII do XX wieku.

6 KOLEKCJA PAMIĄTKOWA - PAVLE BELJANSKI

Adres: Trg galerija 2

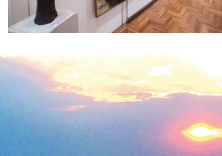
Wystawa: kolekcja serbskiej sztuki z pierwszej połowy XX wieku.

7 GALERIA SZTUKI – KOLEKCJA PAMIĄTKOWA RAJKI MAMUZIĆ

Adres: Vase Stajića 1.

Wystawa: kolekcja sztuki współczesnej Jugosłowiańskich artystów.

INFORMACJA TURYSTYCZNA:

Centrum Informacji Turystycznej
Trg slobode 3

Telefon: +381 21 6617-343,
+381 21 6617-344

Poniedziałek-piątek: 08.00-20.00
Sobota: 09.00-17.00

E-mail: tons@novisad.travel
www.novisad.travel

Wydawca:

ORGANIZACJA TURYSTYCZNA NOWEGO SADU

Dla wydawcy: Branislav Knežević

Tekst: Gordana Stojaković, Miloš Dunjić

Tłumaczenie na język polski: Biuro tłumaczeń Lingua

Tłó mapy: TONS

Projekt i przygotowanie dla prasy: Graphic Solutions,
Design agency ENEA LTD

Zdjęcia: Aleksandar Milutinović,

Dragan Kurucić, Archiwum TONS-u

Druk: Futura, Novi Sad

Nakład: 1,000 pcs.

RGZ 034-01-1-30/2018

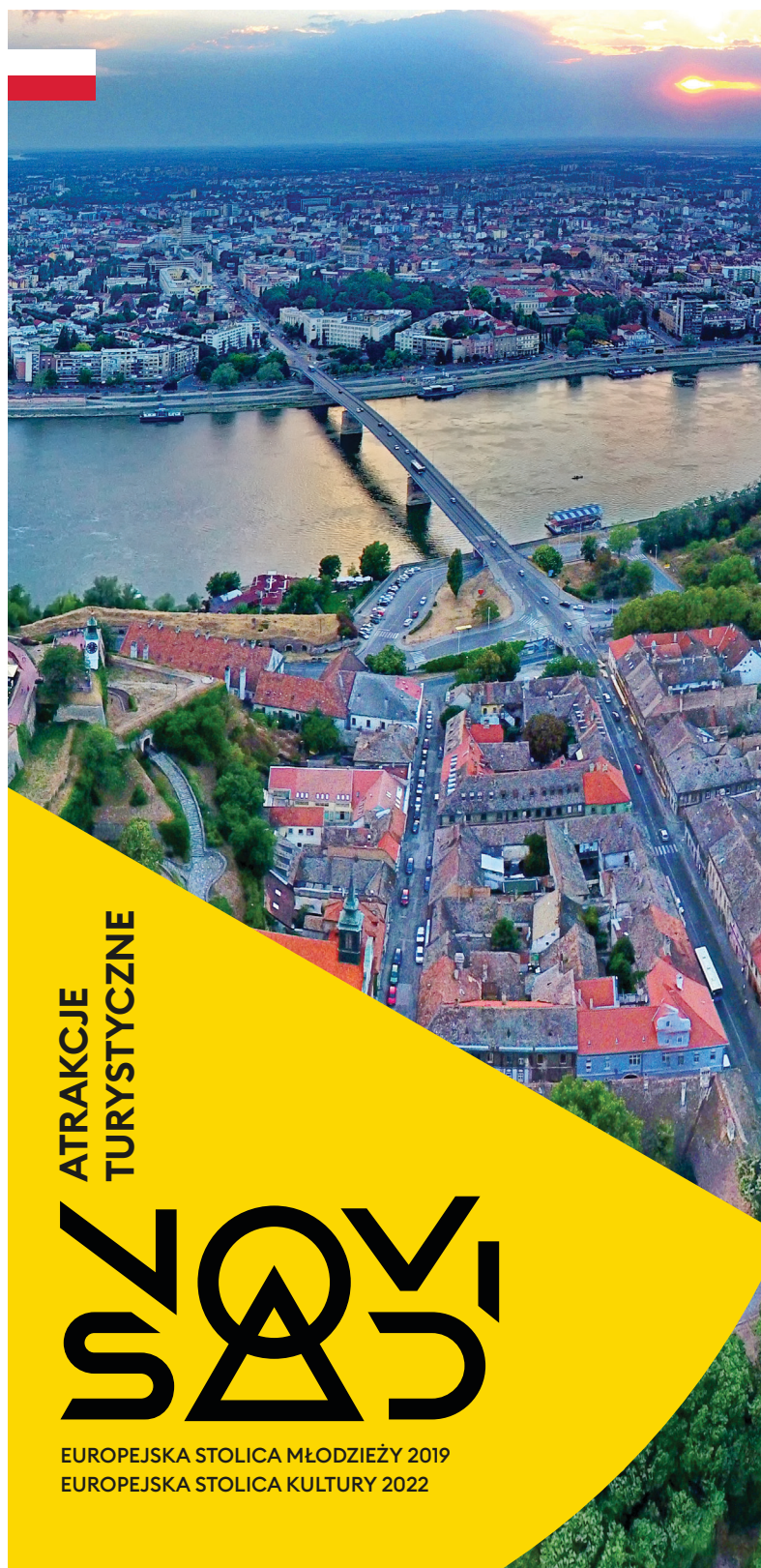
ISBN 978-86-81528-77-8

Novi Sad, 2021.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
338.48-6:7/8(497.113 Novi Sad)(084.3)
ISBN 978-86-81528-77-8
COBISS.SR-ID 53861129

NOVI
SAD

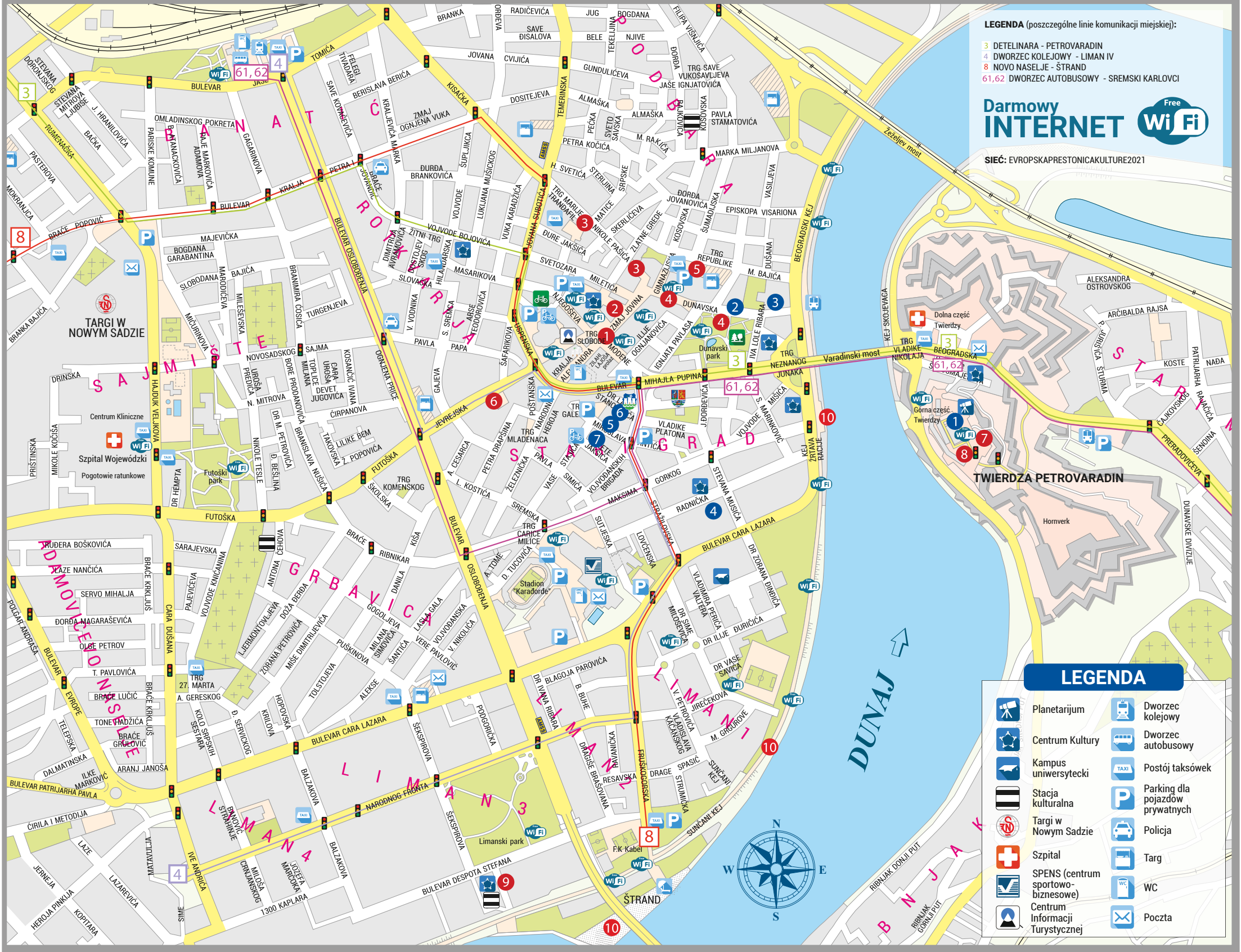
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA
NOWEGO SADU

ATRAKcje
TURYSTYCZNE

NOVI
SAD

EUROPEJSKA STOLICA MŁODZIEŻY 2019
EUROPEJSKA STOLICA KULTURY 2022

STREFY I ATRAKCJE TURYSTYCZNE:

1. TRG SLOBODE
centralny Rynek miejski w Nowym Sadzie. Otaczają go najbardziej reprezentacyjne budynki miejskie i pałace. Ratusz został wybudowany w stylu neorenesansowym w 1895 roku. Najbardziej imponującymi elementami fasady są postacie greckich bogiń. Po przeciwnej stronie Rynku znajduje się kościół rzymskokatolicki pod wezwaniem św. Marii, zbudowany w stylu neogotyckim według projektu Djerđa Molnara w 1895 roku. Kościół wraz z wieżą o wysokości 73 metrów stanowi najwyższy budynek sakralny w mieście. Okna zdobią witraże wykonane w Peszcie. Na środku Rynku znajduje się pomnik Svetozara Milecicia - najsynniejszej postaci XIX-wiecznego miasta. Posąg z brązu jest dziełem słynnego chorwackiego rzeźbiarza Ivana Meštrovića.

2. ZMAJA JOVINA ULICA
główna ulica należąca do strefy ruchu pieszego w Nowym Sadzie. Dawniej, to tutaj znajdował się targ, a obecnie w starych, zachowanych kamienicach i ukrytych pasażach znajdują się sklepy, restauracje, cukiernie i sklepy rzemieślnicze z rękodziełami. Na końcu ulicy znajduje się Pałac Biskupi Diecezji Baćkiej, wzniesiony w 1901 roku w stylu serbsko-bizantyjskim. Przed Pałacem znajduje się pomnik Jovana Jovanovića Zmaja, słynnego poety, którego imieniem nazwano ulicę.

3. ULICA PAŠIĆA
dawniej Ćurčijski sokak, znana dzięki swoim sklepom rzemieślniczym z wyrobami skórzanymi. Na początku ulicy znajduje się serbski kościół prawosławny św. Jerzego (katedra) i budynek Platonium, fundacja biskupa Platona Atanackovića, obecnie siedziba Serbskiej Akademii Nauk i Sztuki – Oddział w Nowym Sadzie. Kamienica na rogu ulicy Grčkoškolskiej i Pašićевой, znana jest również jako „Kamienica pod Ikoną” – dom rodzinny Marii Trandafil, największej ofiarodawczyni w Serbii. Ulica Pašićeva kończy się Placem Marii Trandafil, na którym znajduje się siedziba Macierzy Serbskiej (Matica srpska) najstarszej i najbardziej prestiżowej serbskiej

instytucji kulturalnej i naukowej. W pobliżu znajduje się cerkiew św. Nikołaja, najstarsza cerkiew prawosławna wybudowana w 1730 r. W 1913 r. w cerkwi ochrzczeni zostali synowie Milevy i Alberta Einsteinów.

4. DUNAVSKA ULICA I DUNAVSKI PARK
Ulica Dunavska to jedna z najstarszych ulic należących do strefy ruchu pieszego, łącząca brzeg rzeki Dunaj z ulicą Zmaj Jovina. Zaczyna się od najstarszego budynku w mieście, „Kamimenicy Białego Lwa” i Biblioteki Miejskiej. Duża ilość pasaży skrywa różnego rodzaju sklepy, sklepy z pamiątkami, cukiernie i restauracje. Dunavski Park jest obszarem chronionego krajobrazu i jednym z najpiękniejszych parków w Nowym Sadzie. Poza różnymi gatunkami drzew park zdobią również popiersia poetów między innymi: Mike Anticia, Branko Radičevića, Djure Jakšića....

5. TRG REPUBLIKE WRAZ Z TARGIEM RYBNYM
Trg Republike zdobi pomnik króla Piotra Pierwszego Karadziordzievicia. Rynek rozprzestrzenia się od Liceum im. Zmaj Jovina do Targu rybnego. Miejsce to, w połowie XIX wieku, służyło zaopatrzeniu mieszkańców w świeże ryby, z czasem przekształciło się w klasyczny targ z bogatą ofertą świeżych produktów rolnych, mięsa drobiowego, ryb oraz towarów mieszanych. Obecnie pełni również rolę miejsca spotkań i prezentowania tradycji poprzez sprzedaż produktów żywnościowych, rękodzieł, wina i miodu.

6. JEVREJSKA ULICA
poświęcona jest społeczności żydowskiej w Nowym Sadzie. Centrum duchowości i kultury Żydów w Nowym Sadzie stanowi synagoga, jedna z czterech istniejących w dzisiejszej Serbii. Synagoga wraz z towarzyszącymi budynkami szkoły i gminy żydowskiej została wybudowana w latach 1906-1909 według projektu peszteńskiego architekta Lipota Baumhorna. Cały kompleks zbudowany jest w stylu Art Nouveau, a fasadę zdobią ornamenty. Obecnie synagoga pełni rolę sali koncertowej.

7. TWIERDZA PETROVARADIN
to jedna z największych, najlepiej zachowanych twierdz w Europie. Nigdy nie została zdobyta. Petrovaradinska twierdza - „Gibraltar Dunaju”, została zbudowana w latach 1692-1780. Twierdza składa się z górnej i dolnej części (Przedmieście). Górna część jest zdominowana przez wieżę zegarową, której duża wskazówka pokazuje godziny, a mała minuty. Podziemne galerie-korytarze wojskowe to

czterokondygnacyjny system komunikacyjny i obronny o długości około 16 km i wyjątkowa atrakcja turystyczna Twierdzy Petrovaradin. Podziemne korytarze są dostępne dla zwiedzających wraz z przewodnikami Muzeum Miasta Nowy Sad.

8. ATELIER ARTYSTÓW
Twierdza Petrovaradin stanowi również dom dla artystów. Stowarzyszenie Artystów Likovni krug to jedna z największych nieformalnych kolonii artystycznych na świecie, zrzeszająca malarzy, rzeźbiarzy, projektantów oraz fotografów. Odwiedzający Twierdzę mogą (za zgodą artysty) odwiedzić pracownie artystyczne, kupić obrazy, a często przeżyć niezapomniane wrażenia rozmawiając z artystami, z których wielu opowiada historie z życia na niemal wszystkich kontynentach. Warsztat rzemieślniczo-artystyczny gobelinów „Atelje 61” to wyjątkowa instytucja kultury o szczególnym znaczeniu dla Nowego Sadu, jako jedna z pięciu tego rodzaju w Europie. Odwiedzający „Atelier 61” mogą uczestniczyć w procesie tworzenia gobelinów oraz obejrzać część bogatej kolekcji artystycznych gobelinów.

9. DZIELNICA KREATYWNA
Miejscowemu znana również jako „chińska dzielnica”, powstała w miejscu dawnej fabryki. Dawne magazyny, hale i warsztaty przerodziły się w instytucje kultury. Przestrzeń ta przedstawia jeden z centralnych punktów Europejskiej Stolicy Kultury 2022. Szczególnie bogaty i kreatywny program kulturalny prezentuje Stacja Kulturalna Liman wraz z Ośrodkiem Młodzieży OPENS oraz Studenckie Centrum Kultury - Fabryka.

10. NOWY SAD NAD RZEKĄ DUNAJ
Od wlotu kanału Dunaj-Cisa-Dunaj do Dunaju do plaży Štrand, wzdłuż brzegów Dunaju rozprzestrzenia się zadbane promenady. Centralne miejsce na nabrzeżu zajmuje Pomnik Ofiar Najazdu, dzieło słynnego rzeźbiarza z Nowego Sadu Jovana Soldatovića. Štrand to najpopularniejsza plaża miejska i jedna z najpiękniejszych na Dunaju, posiada niezbędną infrastrukturę dla przyjemnego i miłego pobytu. Latem Štrand jest jednym z najbardziej ruchliwych miejsc w Nowym Sadzie, tutaj odbywają się zawody sportowe, koncerty i festiwale. W pobliżu znajdują się Ribarsko ostrvo i Kamenjar, działki weekendowe z licznymi karczmami „czardami”, restauracje, ośrodki turystyczne, dok rzeczny i miejsca, z których można się wybrać na rejs po Dunaju.

